

UGOVOR O ORTAŠTVU

-
-
- ❑ dvije ili više osoba obvezuje se da će bez stvaranja novog subjekta udružiti svoj rad (trud) i/ili svoju imovinu u ostvarivanju nekog zajedničkog cilja (čl. 637. ZOO)
 - ❑ *ORTAŠTVO* (*societas*; društvo građanskog prava; društvo za zajedničko tečenje – OGZ; amer. *partnership*)

Zajednički cilj (zajednička korist)

- ❑ ugovorne stranke se moraju dogovoriti o zajedničkom cilju – gospodarstveni cilj
- ❑ stranke mogu ugovoriti samo sudjelovanje u gubitku ili samo sudjelovanje u dobitku (*societas leonina* dopuštena) – isto rješenje kod JTD, ali ne i kod tajnog društva
- ❑ cilj je zajednički ostvaruje li njime svaki ortak i svoj pojedinačni cilj
- ❑ materijalni/idealni cilj
- ❑ dopušten (Ustav RH, prisilni propisi, moral) – u suprotnom: ništavost

Doprinos svih članova

- ❑ bitna pretpostavka za postojanje ortaštva
- ❑ činidbe svake vrste ako pogodne za unapređenje cilja društva
- ❑ doprinos (trud, rad)/glavnica ortaštva: ortak koji ulaže samo svoj rad ima pravo na dobitak, ali ne i na udio u glavnici ortaštva, osim ako je vrijednost njegova rada procijenjena u novcu i uključena u glavnicu

Zajednica osoba i dobara

- ❑ ortaštvo nema pravnu sposobnost
- ❑ zajednica osoba: sporazum o zajedničkoj organizaciji putem koje svaki ortak ima utjecaj i pravo sudjelovanja u odlučivanju
- ❑ zajednica dobara: ortački ulozi + imovina stečena poslovanjem = **glavnica** (fond) društva
- ❑ za vrijeme trajanja ortaštva ortak ne može raspolagati svojim udjelom ni pojedinim stvarima i pravima iz zajedničke imovine, niti zahtijevati diobu imovine

OBILJEŽJA UGOVORA

- ❑ ugovor o ortaštvu mogu sklopiti: fizičke/pravne osobe, domaće/strane
- ❑ trajan obvezanopravni odnos
- ❑ imenovani ugovor
- ❑ konsenzualan ugovor
- ❑ neformalan ugovor (usmenim, pisanim putem; konkludentno)
 - iznimke:
 - ❑ kad se nekretnine unose u imovinu ortakluka
 - ❑ kad se ugovor odnosi samo na sadašnjju ili samo na buduću imovinu
- ❑ izmjena ugovora: potreba suglasnost svih ortaka
- ❑ ako treći koji je u dobroj vjeri stekne dojam da između više osoba postoji odnos ortaštva (bez obzira da li ugovor postoji) – oni se u odnosu prema trećem tretiraju kao ortaci
- ❑ uzajamno obvezan ugovor (dužnost ortaka: doprinositi ostvarivanju zajedničkog cilja)
- ❑ nenaplatan ugovor (činidbe ortaka se ne mogu međusobno razmjenjivati i naplaćivati, već su posvećene zajedničkom cilju)
- ❑ trajan obvezanopravni odnos (određeno/neodređeno vrijeme, obveza pridržavanja otkaznih rokova)

OBVEZE I PRAVA ORTAKA

Unošenje uloga (čl.639. ZOO)

- ❑ svaki ortak dužan unijeti ugovorom utvrđen ulog (svota novaca, stvari, vrijednosni papiri, patent, autorska prava, know-how, rad, itd.)
- ❑ ako nije drugačije ugovoreno, ulozi su jednaki odnosno jednake vrijednosti (čl.640. ZOO)
- ❑ ortak koji ulaže samo svoj rad ima pravo na udio u dobitku, ali ne i na udio u glavnici (osim ako je vrijednost njegova rada procijenjena u novcu i uključena u glavicu)
- ❑ naknadno povećanje uloga: ako ne pristane, može istupiti/može ga se isključiti iz društva (ako se zbog promijenjenih okolnosti zajednički cilj ne bi mogao postići bez povećanja uloga) (čl. 640. ZOO)
- ❑ ortak odgovara za materijalne i pravne nedostatke svojeg uloga
- ❑ stvari koje se unose u ortaštvo: uporaba ili vlasništvo
- ❑ smatra se da ulozi postaju zajedničkom imovinom (zajedničko vlasništvo)
- ❑ za vrijeme trajanja ortaštva: ortak ne može raspolagati svojim udjelom, niti pojedinim stvarima i pravima iz zajedničke imovine, niti zahtijevati diobu

Sudjelovanje u ostvarivanju zajedničkog cilja

- ❑ bez obzira na vrstu i veličinu uloga dužni jednako sudjelovati u ostvarivanju cilja
- ❑ vođenje poslova, zastupanje

Sudjelovanje u dobitku i gubitku

- ❑ svaki ortak ima pravo na udio u dobitku i obvezu snošenja gubitka
- ❑ ako sudjelovanje u dobitku/gubitku nije utvrđeno ugovorom – svi jednako

Zabrana konkurencije (čl. 643. ZOO)

- ❑ nijedan ortak nema pravo poduzimati poslove kojima bi se ugrozilo ostvarivanje zajedničkog cilja ili nanijela šteta ortaštvu
- ❑ postavljena šire nego kod trgovačkih društava

Odgovornost za štetu (čl. 649. ZOO)

- ❑ ortak odgovara za štetu koju nanese svojom krivnjom
- ❑ kriterij pretpostavljene krivnje: pozornost dobrog gospodara (domaćina) – povećana pozornost
- ❑ u načelu nije dopušten prijeboj štete s koristi koju je ortak nekim poslom pribavio ortaštvu
 - iznimno dopušten ako ortak samovoljno poduzeo novi posao koji je ortaštvu nanio istodobno i štetu i korist
- ❑ ovlaštenik za postavljanje zahtjeva
 - ortaštvo (svi ortaci)
 - ortak pojedinac ako dokaže da je štetnim ponašanjem drugog ortaka smanjen upravo njegov dobitak utvrđen ortačkim ugovorom

POSLOVODSTVO

Pojedinačno/skupno posloводство

- POSLOVODSTVO: sve faktične i pravne radnje povezane s ostvarivanjem zajedničkog cilja
- Pojedinačno posloводство
 - svi ortaci ili samo neki od njih ovlašteni voditi poslove društva, i to tako da je svaki od njih ovlašten sam voditi poslove
 - može se ugovorom predvidjeti da se ostali poslovođe mogu usprotiviti poduzimanju posla (pravo veta)
- zabranjeno je povjeravanje vođenja poslova osobama izvan ortaštva (ali se može posebno ugovoriti jednoglasnom odlukom ortaka)
- poslovođe se moraju pridržavati uputa drugih ortaka i naloge obavljati osobno (imaju položaj nalogoprimatelja)
- Skupno posloводство – za poduzimanje svakog posla potrebna suglasnost svih ovlaštenih ortaka
- ortačkim ugovorom se dogovara način vođenja poslova; ako nije ugovoreno, smatra se da je skupno

Donošenje odluka

- ❑ ako nije utvrđeno ugovorom, primjenjuju se pravila o upravljanju zajedničkom stvari u suvlasništvu (Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima)
- ❑ poslovi **redovitog** upravljanja
 - suglasnost ortaka čiji ulogi čine više od polovice vrijednosti stvari
 - ako nema suglasnosti, a poduzimanje posla nužno za redovito održavanje stvari, odlučuje sud u izvanparničnom postupku
- ❑ poslovi **izvanrednog** upravljanja
 - suglasnost svih ortaka
 - ako nema jednoglasnosti, može se tražiti dioba putem suda u izvanparničnom postupku
- ❑ ortaci koji ulažu samo svoj rad čija vrijednost nije procijenjena u novcu i ne ubraja se u glavnicu: mogu predlagati donošenje odluka, ali nemaju pravo glasa

Oduzimanje ovlasti i otkazivanje posloводства

- ❑ ovlast na vođenje poslova može se oduzeti jednoglasnom odlukom ortaka zbog grube povrede povjerene mu dužnosti, nesposobnosti za uspješno vođenje i dr. važnih razloga (npr. nepostupanje prema nalogu)
- ❑ za otkaz posloводства mora postojati opravdan razlog (npr. bolest)

Zastupanje i odnos prema trećima

- ❑ pojedinačno/skupno zastupanje; treće osobe (punomoć)
- ❑ zastupnik ne može pravnim poslom s trećom osobom valjano obvezati ortaštvo bez prethodnog/naknadnog, izričitog/prešutnog pristanka ostalih ortaka (čl. 647. ZOO)

Polaganje računa i pravo nadzora

- ❑ poslovođe dužne uredno voditi poslovne knjige i polagati račun o stanju zajedničke imovine, te prihodima i rashodima
- ❑ ortaci koji nisu poslovođe imaju pravo osobnog nadzora poslovanja ortaštva, te pravo zahtijevati izvješće o poslovima i pravo uvida u poslovne knjige i ostale isprave

Istupanje i isključenje ortaka (čl. 652. ZOO)

- ❑ istupanjem/isključenjem ortaka ne prestaje ortaštvo (osim ako samo dva ortaka)

Istupanje

- ❑ ortaštvo na **neodređeno** vrijeme
 - ortak može otkazati u bilo koje doba, osim u nevrijeme ili na štetu ostalih ortaka
- ❑ ortaštvo na **određeno** vrijeme
 - samo zbog važnih razloga (npr. neunošenje uloga – povreda bitne obveze od strane drugog ortaka)
 - odgovornost za štetu ako otkáže suprotno zakonskim odredbama
 - ništava odredba ugovora kojom se isključuje/ograničava pravo ortaka na otkaz

Isključenje

- ❑ važni razlozi (npr. povreda bitne obveze iz ugovora o ortaštvu, stečaj ortaka)
- ❑ jednoglasnost, osim ako drugačije ugovoreno

PRESTANAK ORTAŠTVA

- **razlozi** za prestanak (čl. 655. ZOO):
 - ostvarenje zajedničkog cilja/ostvarenje cilja nemoguće
 - protek vremena
 - propast zajedničke imovine
 - sporazum ortaka
 - smrt/prestanak postojanja, istup ortaka (ako dva ortaka) – ako ih više, zakonska presumpcija da ostali žele nastaviti
- **nasljednici** ortaka (čl. 656. ZOO):
 - obvezni nastaviti ortaštvo ako tako određeno ugovorom o ortaštvu
 - ako nasljednik nije u mogućnosti ispuniti obveze ostavitelja prema ortaštvu, odbija mu se razmjerni dio od njegovog dijela ostavine
 - ako se ortaštvo ne nastavi s nasljednicima, oni su ovlašteni zahtijevati od ortaštva polaganje računa i podmirenje potraživanja, te moraju podmiriti dug ostavitelja prema ortaštvu

DIOBA ZAJEDNIČKE IMOVINE

- nakon što je ortaštvo prestalo, pristupa se diobi zajedničke imovine (čl. 657. ZOO)
- 1. Izdvajanje stvari danih na uporabu i njihovo vraćanje ortaku
 - nema naknade za pogoršanje uslijed redovite uporabe ili za slučajnu propast stvari
- 2. Podmirivanje dugova ortaštva
 - ostavlja se dio za nedospjela i sporna dugovanja
 - ako zajednička imovine nije dostatna, ortaci doplaćuju prema svom udjelu u snošenju gubitka
 - ako neki ortak ne može platiti svoju kvotu, ostali podmiruju na jednake dijelove
- 3. Vraćanje ortačkih uloga (za nenovčane uloge se daje naknada u visini njihove vrijednosti u vrijeme ulaganja)
- 4. Podjela ostatka zajedničke imovine prema udjelima u dobiti

UGOVOR O JOINT VENTURE

- dvije ili više osoba udružuju svoju imovinu ili rad radi ostvarenja unaprijed zadanog poslovnog pothvata, te se razdružuju nakon njegova ispunjenja; razmjerno svom udjelu ili dogovoru stranke snose gubitak i dijele dobitak
- odnosi se na unaprijed određenu poslovnu operaciju čije je ispunjenje vezano za određeno vrijeme – kod ortaštva se radi o zajedničkom vođenju poslova u svim segmentima njihove djelatnosti i u pravilu je trajan poslovni odnos
- Pretpostavke:
 1. Ugovor (izričit, prešutan)
 2. Zajednički interes (doprinos)
 3. Podjela dobitka i snošenje gubitaka
 4. Neograničena odgovornost prema trećima
 5. Zajedničko upravljanje i nadzor
 6. Ne stvara se novi subjekt